

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення п'ятої сесії
обласної ради
від 20 грудня 2006 року
№ 7-5/2006

ОБЛАСНА ПРОГРАМА правової освіти населення на 2007-2010 роки

I. Загальні положення

Становлення Української держави потребує особливої уваги до правової освіти як основи розвитку особистості, суспільства, нації. Національна доктрина розвитку правової освіти визначила одним із головних її пріоритетів та органічною складовою національне виховання, мета якого – виховання свідомого громадянина, патріота, набуття молоддю соціального досвіду, формування в неї потреби та уміння жити у громадянському суспільстві. Головною складовою національного виховання є громадянське виховання, яке дає людині можливість відчувати себе морально, соціально, політично і юридично дієздатною та захищеною. Визначальною характеристикою громадянської зрілості є розвинена правосвідомість, тобто, усвідомлення своїх прав, свобод, обов'язків, повага до закону. Шляхи розвитку правосвідомості та підвищення рівня правової культури населення окреслені в Національній програмі правової освіти населення, затвердженій Указом Президента України від 18 жовтня 2001 року № 992/2001.

В умовах трансформування і демократизації суспільства, прийняття нових законодавчих актів у процесі реалізації положень Конституції України, культивування на їх основі ідеалів і цінностей, притаманних правовій державі, у правосвідомості громадян відбуваються значні зміни.

Конституцією України на державу покладено обов'язок по доведенню до відома пересічного громадянина незалежно від фахової освіти та рівня професійних знань у доступній та зрозумілій формі змісту та шляхів практичного застосування законів та інших нормативних актів, що визначають права і обов'язки громадян. Цей процес може бути реалізований, насамперед, шляхом удосконалення рівня правової освіти населення.

Обласна програма правової освіти населення на 2007-2010 роки (далі – Програма) базується на цих конституційних вимогах і передбачає подальше створення необхідних умов для набуття громадянами необхідного рівня правових знань та навичок у їх застосуванні, забезпечення доступу пересічних громадян до джерел правової інформації, формування у них поваги до права.

Основними завданнями Програми є:

- підвищення рівня правової підготовки населення, насамперед учнівської та студентської молоді, громадян, які перебувають на державній службі, обрані

депутатами місцевих рад, викладачів правових дисциплін та журналістів, які висвітлюють правову тематику;

- створення належних умов для набуття громадянами знань про свої права, свободи та обов'язки;
- широке інформування населення області про правову політику держави, діяльність органів влади на місцях, зміни у чинному законодавстві;
- забезпечення вільного доступу громадян до інформаційного поля;
- удосконалення системи правової освіти населення області, збереження та розвиток регіональних традицій у цій сфері.

Реалізацію Програми передбачається досягти шляхом:

- активної участі в організації і здійсненні заходів з правової освіти населення області місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів та органів юстиції, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, навчальних закладів та закладів культури, об'єднань громадян, засобів масової інформації, видавництва та видавничих організацій, міжвідомчих координаційно-методичних рад з правової освіти населення та поєднання комплексу заходів у сфері правової освіти, що здійснюються цими органами, організаціями, закладами та установами;
- безпосередньої участі юристів та фахівців-правознавців, незалежно від їх відомчого підпорядкування і форм діяльності, у поширенні правових знань;
- поєднання державних і громадських, безкоштовних і договірних засад реалізації правової освіти;
- органічного поєднання правової освіти із загальною середньою, професійно-технічною та вищою освітою;
- системності і безперервності поширення знань про державу і право, у тому числі шляхом оприлюднення в офіційних виданнях, інших засобах масової інформації нормативно-правових актів, широкого розповсюдження правової літератури.

II. Основні напрями реалізації Програми

Правова освіта населення полягає у здійсненні комплексу заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на створення належних умов для набуття громадянами обсягу правових знань та навичок у їх застосуванні, необхідних для реалізації громадянами своїх конституційних прав і свобод, а також покладених на них обов'язків.

Правова освіта є складовою частиною системи освіти і має на меті формування високого рівня правової культури та правосвідомості особи, її ціннісних орієнтирів та активної позиції як члена громадянського суспільства.

Правова освіта починається в сім'ї та здобувається у дошкільних навчальних закладах, де дітям надаються початкові знання про норми поведінки, формуються навички їх дотримання, виховується повага до батьків, вихователів, ровесників, людей похилого віку.

Надалі правова освіта надається загальноосвітніми, професійно-технічними, вищими навчальними закладами та закладами післядипломної освіти.

Для правової освіти потрібно добирати обсяг і зміст життєво важливої та доступної для будь-якого віку правової інформації, яка дозволить в обмежений час досягти максимального ефекту.

У всіх видах державної та недержавної загальноосвітньої підготовки, неюридичної професійної і вищої освіти обов'язково вивчається курс про державу і право, проводяться заняття з питань практичного застосування законодавства.

З метою задоволення потреб працівників у юридичних знаннях під час виконання ними своїх функцій і завдань, прийняття кваліфікованих рішень, реалізації наданих повноважень на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності запроваджується правове навчання.

Реалізації завдань, визначених Національною програмою правової освіти населення, сприяє активна діяльність різноманітних правозахисних громадських організацій, які залучаються до процесу постійного і системного підвищення рівня правової освіти та правової культури різних верств населення, що, в свою чергу, виявляється у налагодженні контактів між пересічними громадянами та представниками різних соціально-політичних сил.

Складовою частиною правової освіти є самоосвіта громадян з питань держави та права.

Розроблення пропозицій щодо координації діяльності органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, навчальних та культурних закладів, засобів масової інформації у сфері правової освіти, а також надання методичної допомоги у проведенні цієї діяльності здійснює Хмельницька обласна міжвідомча координаційно-методична рада з правової освіти населення.

Місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування за поданням територіальних управлінь юстиції затверджують склад місцевих міжвідомчих координаційно-методичних рад з правової освіти населення, їх положення, вирішують у межах своєї компетенції питання організаційного і матеріально-технічного забезпечення їх діяльності.

Заклади культури області здійснюють цілеспрямовану правову освітньо-виховну діяльність.

Управління освіти і науки облдержадміністрації та обласне управління юстиції визначають форми і методи правового навчання і виховання та інформування громадян.

Місцеві телерадіокомпанії, друковані засоби масової інформації систематично та безкоштовно інформують населення про національне законодавство, стан боротьби з правопорушеннями, профілактику їх вчинення, а також про діяльність органів виконавчої влади на місцях відповідно до Закону України „Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації”.

III. Основні заходи щодо

реалізації Програми

1. Систематично аналізувати стан правової освіти населення області та вносити пропозиції щодо його поліпшення

Управління, інші структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, правоохоронні органи, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад
2007-2010 роки

2. Переглянути склад районних та міських міжвідомчих координаційно-методичних рад з правової освіти населення, передбачивши співпрацю з представниками правозахисних громадських організацій. Забезпечити належну організацію роботи координаційних рад.

Райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад
2007-2010 роки

3. Розробити в установленому порядку та внести на затвердження відповідних рад районні (міські) програми правової освіти населення на 2007-2010 роки.

Райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад
I півріччя 2007 року

4. Вивчати та аналізувати діяльність територіальних міжвідомчих координаційно-методичних рад з правової освіти населення (далі – МКМР), вживати організаційних, методичних та інших заходів для підвищення ефективності їх роботи.

Обласна МКМР з правової освіти населення, обласне управління юстиції
Постійно

5. Сприяти розвитку мережі правових громадських приймалень (клінік), виїзних консультативних пунктів, „гарячих ліній” по наданню безкоштовної правової допомоги мало захищеним верствам населення. Вживати заходів щодо поліпшення організації їх роботи.

Обласному управлінню юстиції забезпечувати постійний аналіз роботи правових громадських приймалень (клінік), виїзних консультпунктів.

Управління, інші структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи органів виконавчої влади, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад,
обласне управління юстиції,
Хмельницький університет управління та права, правозахисні громадські організації
Постійно

6. Проводити семінарські заняття для голів, заступників голів та секретарів територіальних МКМР з правової освіти населення з питань організації правоосвітньої та правовиховної діяльності міжвідомчими координаційно-методичними радами на місцях.

Обласна МКМР з правової освіти населення, обласне управління юстиції, Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій
Щорічно

7. Вивчати та аналізувати стан викладання правових дисциплін у навчальних закладах області. Узагальнені результати розглядати на засіданнях обласної МКМР з правової освіти населення та розробляти заходи щодо поліпшення цього напрямку роботи.

Управління освіти і науки облдержадміністрації,
обласне управління юстиції
Постійно

8. Для підвищення кваліфікаційного рівня знань та практичних навичок забезпечити проведення навчально-методичних семінарів для викладачів правових дисциплін загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів із залученням практикуючих юристів, розробляти примірну тематику проведення таких занять.

Управління освіти і науки облдержадміністрації,
обласне управління юстиції
Щорічно

9. Організувати проведення оглядів-конкурсів серед навчальних закладів різного рівня акредитації на краще забезпечення правоосвітньої та правовиховної роботи. Поширювати вивчений досвід роботи.

Управління освіти і науки
облдержадміністрації,
обласне управління юстиції
Щорічно

10. Вжити заходів щодо поліпшення організації правового виховання закладами культури шляхом проведення читачьких конференцій, лекторіїв, тематичних концертів, „круглих столів” та інше.

Управління культури, туризму і
курортів облдержадміністрації
2007-2010 роки

11. Спільно із засобами масової інформації готувати та публікувати матеріали правороз’яснювального характеру, інформації щодо попередження та профілактики злочинності в області.

Управління МВС України в області,
управління СБУ в області, органи
юстиції, прокуратури
2007-2010 роки

12. Забезпечувати висвітлення в теле- та радіо ефірі, на шпальтах газет актуальних правових питань, приділивши особливу увагу роз’ясненню шляхів практичного застосування окремих положень чинного законодавства. Періодично здійснювати оприлюднення графіків роботи правових громадських приймалень, „гарячих телефонних ліній” та виїзних консультативних пунктів.

ХОДТРК „Поділля-центр”, газета
„Подільські вісті”
Постійно

13. Забезпечувати широку правовиховну роботу з питань профілактики правопорушень в учнівському та студентському середовищі.

Управління освіти і науки, у справах
сім’ї, молоді та спорту, служба у
справах неповнолітніх
облдержадміністрації
Постійно

14. Вжити заходів для запровадження в дошкільних закладах області циклу тематичних зустрічей з дітьми та їх батьками для вивчення правил дорожнього руху, основ поведінки в екстремальних ситуаціях.

Управління МВС України в області,
управління освіти і науки
облдержадміністрації
І півріччя 2007 року

15. Вивчати попит на юридичну літературу в навчальних закладах, на підприємствах, в установах, організаціях та з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України сприяти випуску юридичної літератури місцевими видавництвами. Вирішувати питання щодо надання підтримки у виданні підручників та посібників з правознавства для загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, а також у комплектуванні юридичною літературою бібліотечних фондів.

Управління освіти і науки, культури,
туризму і курортів
облдержадміністрації
Постійно

16. Сприяти створенню циклу молодіжних теле- та радіопередач з тематичним обговоренням актуальних правових проблем молоді. Практикувати проведення „круглих столів”, „гарячих ліній”, передач „прямий зв'язок” та інше.

Управління у справах сім'ї, молоді та
спорту, освіти і науки
облдержадміністрації,
обласне управління юстиції
Постійно

17. Проводити постійно діючі семінарські заняття для працівників юридичних та кадрових служб підприємств, установ та організацій. Практикувати проведення зональних семінарів по регіонах.

Обласне управління юстиції, обласна
МКМР з правової освіти населення
2007-2010 роки

18. Організовувати роботу з правової освіти населення в бібліотечній мережі шляхом проведення книжкових виставок з правової тематики, оглядів юридичної літератури та інформування про нові видання.

Управління культури, туризму і
курортів облдержадміністрації,
райдержадміністрації, виконавчі
комітети міських (міст обласного
значення) рад
Постійно

19. Ініціювати проведення напередодні Дня Конституції України, Дня Незалежності України та Дня юриста декад, тижнів та місяців правового інформування населення про соціальну та правову політику держави, стан правопорядку, забезпечення прав і свобод громадян.

Обласна МКМР з правової освіти населення, обласне управління юстиції, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад, правозахисні громадські організації

Щорічно

20. Забезпечувати обов'язкове надання державним службовцям під час їх підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації комплексу знань з питань правового забезпечення державного управління та державної служби, звертати особливу увагу на знання і дотримання вимог чинного законодавства цими посадовими особами.

Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій

Щорічно

21. Продовжити практику проведення олімпіад, конкурсів, вікторин, брейн-рингів, засідань дискусійних клубів з правознавства.

Управління освіти і науки, у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, обласне управління юстиції

2007-2010 роки

22. Проводити обласні конкурси-огляди на кращу публікацію правороз'яснювального характеру в засобах масової інформації, на кращу організацію діяльності територіальних МКМР з правової освіти населення.

Обласне управління юстиції, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад, територіальні МКМР з правової освіти населення

Щорічно

23. Продовжити практику проведення в молодіжному та дитячому середовищі, трудових колективах масових заходів правовиховного характеру, під час яких роз'яснювати норми Конституції України, законодавчих актів, що сприяють забороні пропаганди жорстокості, насильства, бездуховності,

незаконного обігу наркотичних речовин, роз'яснювати негативний вплив вживання алкогольних та тютюнових виробів на здоров'я та моральний клімат у сім'ї.

Управління охорони здоров'я, освіти і науки, служба у справах неповнолітніх облдержадміністрації, обласне управління юстиції, управління МВС України в області
Постійно

24. Проводити соціологічні дослідження з питань ефективності і удосконалення правоосвітньої діяльності.

Управління з питань внутрішньої політики облдержадміністрації, обласне управління юстиції
Щорічно

25. Сприяти створенню молодіжних правових клубів.

Управління у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, правозахисні громадські організації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад
Постійно

26. Проводити науково-практичні конференції, „круглі столи”, тематичні семінари з питань підвищення рівня правосвідомості і правової культури громадян.

Обласна МКМР з правової освіти населення, правозахисні громадські організації, обласне управління юстиції, навчальні заклади
2007-2010 роки

27. Підготувати інформаційні матеріали про державні гарантії соціального захисту різних категорій громадян, їх права на отримання пільг, дотацій, соціальних допомог

Головне управління праці і соціального захисту населення, управління у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації
2007 рік

28. Сприяти проведенню в загальноосвітніх школах, ліцеях, професійно-технічних училищах, бібліотеках, трудових колективах підприємств, установ, організацій правових всеобучів по роз'ясненню норм чинного законодавства України.

До проведення цих заходів залучати студентів старших курсів юридичних факультетів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації.

Обласна МКМР з правової освіти населення, управління освіти і науки облдержадміністрації, обласне управління юстиції, правозахисні громадські організації”

Постійно

Координацію роботи по реалізації заходів Обласної програми правової освіти населення на 2007-2010 роки здійснює обласне управління юстиції.

IV. Фінансування заходів Програми

Фінансування заходів по реалізації Програми здійснюється із дотриманням вимог чинного законодавства за рахунок коштів обласного бюджету та інших джерел фінансування, не заборонених законом, згідно з додатком.